

Applied Research in Sport Management

ORIGINAL ARTICLE

Identifying the factors affecting the entry of athletes into the world of politics

¹PhD in Sport Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

²Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

³Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

⁴Associate Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

⁵Associate Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

Correspondence

How to cite

ABSTRACT

The purpose of this study was to identify the factors affecting the entry of athletes into the world of politics. The study was conducted qualitatively with a thematic analysis approach. Participants in the interview were selected through purposive sampling. The interviewees consisted of all experts with scientific background (professors of sports management), executive (managers and sports experts) and sports (professional athletes with a history of political activity). From the analysis of the interviews, 31 sub-categories were obtained, which were divided into 6 main categories: individual and family factors, professional backgrounds, contextual factors, organizational factors, supportive factors and media factors. These issues were summarized in the concept of "factors affecting the entry of athletes into the world of politics". The results can be used to complete the theoretical foundations of this field. Also, the results of this research can act as a roadmap for relevant organizations and athletes, which will result in productivity in the individual and social dimensions.

KEYWORDS

Politics, Causal factors, contextual factors, Athlete.

نشریه علمی

پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی

«مقاله پژوهشی»

شناسایی عوامل مؤثر بر ورود ورزشکاران به دنیای سیاست

چکیده

هدف از تحقیق حاضر شناسایی عوامل مؤثر بر ورود ورزشکاران به دنیای سیاست بود. تحقیق به شیوه کیفی و با رویکرد تحلیل تماتیک انجام شد. شرکت کنندگان در مصاحبه از طریق نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند. مصاحبه شونده‌ها متشکل از کلیه صاحب نظران با سابقه علمی (اساتید رشته مدیریت ورزشی)، اجرایی (مدیران و کارشناسان ورزشی صاحب نظر) و ورزشی (ورزشکاران حرفه‌ای با سابقه فعالیت سیاسی) بودند. از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها تعداد ۳۱ مقوله فرعی بدست آمد که در ۶ مقوله اصلی عوامل فردی و خانوادگی، سوابق حرفه‌ای، عوامل زمینه‌ای، عوامل سازمانی، عوامل حمایتی و عوامل رسانه‌ای قرار گرفت. این موارد در مفهوم «عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست خلاصه شد. از نتایج حاصل می‌توان برای تکمیل مبانی نظری این حوزه سود برد. همچنین، نتایج این تحقیق می‌تواند برای سازمان‌های ذی‌ربط و ورزشکاران، به صورت نقشه راه عمل کند که نتیجه آن بهره‌وری در بعد فردی و بعد اجتماعی خواهد بود.

واژه‌های کلیدی

سیاست، عوامل علی، عوامل زمینه‌ای، ورزشکار.

نویسنده مسئول:

استناد به این مقاله:

مقدمه

بیان می‌کند که ورزش به دلیل داشتن ظرفیت و پتانسیل سیاسی و ارزش‌های بی‌آلایش توانسته است به‌وسیله دولت‌های ضداستعماری یا ورزشکاران ملل جهان سوم و استعمارزده در معرفی چهره استعمار و عاملان آن ایفای نقش کند. مثال‌های آن بسیار است که از جمله می‌توان به اقدام سمبلیک مارادونا^{۱۴} علیه اشغال جزایر آرژانتینی مالویناس^{۱۵} توسط انگلیس، حرکت نمایی ورزشکاران سیاه‌پوست آمریکا در سال ۱۹۶۸ در زمان قرارگرفتن بر سکوی قهرمانی در مخالفت با نژادپرستی دولت این کشور علیه سیاهان، نبرد چریک‌های فلسطینی با مأموران امنیتی رژیم صهیونیستی در بازی‌های سال ۱۹۷۲ مونیخ اشاره کرد (ملکوئیان، ۱۳۸۸ رجب‌نژاد، ۱۳۹۵). همچنین می‌توان به کالین کپرنیک^{۱۶} اشاره کرد. او عضو انجمن "جان سیاهان مهم است"^{۱۷} می‌باشد که در آغاز یک بازی دوستانه در اوت ۲۰۱۶ و هنگامی که به رسم مسابقات لیگ ملی فوتبال آمریکا، سرود ملی آمریکا نواخته شد، مانند سایر بازیکنان نایستاد و در اعتراض به تبعیض نژادی روی نیمکت نشست (مارتین^{۱۸}، ۲۰۱۸).

در این راستا ضروریست که به بررسی پیشینه داخلی و خارجی تحقیق پرداخته شود. یافته‌های مطالعه‌ای دوستی (۱۳۹۰) با عنوان "تبیین و تحلیل علل و پیامدهای ورود سیاسیون به ورزش ایران" نشان داد که انگیزه‌های انتخابی از دیدگاه نخبگان یکی از مهم‌ترین علل ورود مدیران سیاسی به عرصه ورزش ایران است. بسته به نوع کشور، نوع حکومت، وضعیت اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جوامع، نوع دلایل دخالت و ورود سیاستمداران و حکومت‌ها در ورزش متفاوت می‌باشد. یافته‌های تحقیق رجب‌نژاد (۱۳۹۵) نشان داد که سیاسیون با نفوذ در حوزه‌های عمده‌ترین عوامل مداخله سیاسیون، سنجش اشکال و شیوه‌های مداخله سیاسیون، سنجش عوامل زمینه‌ساز مداخله سیاسیون و سنجش عوامل آشکارساز مداخله سیاسیون در ورزش دارای اعمال نفوذ می‌باشند. ویگام و بلک^{۱۹} (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای به بررسی وضعیت ورزشکارانی می‌پردازند که به‌عنوان "سمبل سیاسی"^{۲۰}، در

سیاست وارد حوزه‌هایی شده است که پیشتر سیاسی دانسته نمی‌شدند و یا اینکه رنگ و بویی سیاسی نداشتند. ورزش از جمله مهم‌ترین این حوزه‌هاست که سیاستمداران، متأثر از رواج ارزش‌های دموکراتیک و توجه مردمی بدان حداقل طی یک قرن گذشته کوشیده‌اند آن را به استخدام خود درآورند. این امر باعث شده است میدان‌های کنش مشترکی میان سیاست و ورزش شکل گیرند (خبیری و فتاحی‌زاده، ۱۳۹۸ کیم^۱، ۲۰۰۱). تقابل و تعامل عرصه سیاست و ورزش، ورزش را تبدیل به یک جایگاه ویژه کرده است که بازیگران عرصه آن دیگر صرفاً یک چهره ورزشی نیستند و همواره مورد استفاده سیاستمداران قرار می‌گیرند. برای مثال، مارادونا نمونه خوبی برای این نوع از استفاده توسط سیاستمداران آرژانتینی بود. پله^۲ در برزیل اسطوره‌ای است که سیاستمداران برای کسب قدرت همیشه برآند که او را وزیر خود بخوانند و چیلورت^۳ افسانه‌ای در پاراگوئه تا مرحله دوم انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۰۶ در پاراگوئه^۴ پیش می‌آید و کاسپاروف^۵ شطرنج‌باز روسی، در حوزه سیاست رقیب انتخاباتی پوتین^۶ می‌شود و قهرمانانه نشان می‌دهد که دنیای سیاست با ورزش فاصله زیاد ندارد (سالازار ساتیل^۷، ۲۰۰۸). در این راستا قاسمی و کشر (۱۳۹۱) معتقدند، مهم‌ترین جاذبه ورزش برای سیاستمداران، شهرت و شناخته‌شدن در میان مردم و به‌خصوص قشر جوان و بهره‌برداری سیاسی از این شهرت است. یک نمونه خوب برای استفاده از ورزشکاران، رئیس‌جمهور سابق آمریکا بوش^۸ بود که عکس‌های زیادی را در زمان ریاست‌جمهوری خود با ورزشکاران تراز اول می‌گرفت. زیدان^۹ قهرمان ملی فرانسه است که شیراک^{۱۰} رئیس‌جمهور سابق این کشور به استقبالش می‌رود. دیوید بکهام^{۱۱} ستاره سابق منچستر یونایتد^{۱۲} نیز، در دهه اول قرن بیست و یکم بعد رسانه وسیعی داشت. به‌طوری‌که سیاستمداران انگلیسی تمایل زیادی داشتند تا با او عکس یادگاری بگیرند و با این کار به‌دنبال صحنه‌گذاری و تأیید خود بودند. کوآکلی^{۱۳} (۱۹۹۰) نیز

12. Manchester United
13. Coakly
14. Maradona
15. Islas Malvinas
16. Colin Kaepernick
17. Black Lives Matter
18. Martin
19. Whigham & Black
20. political symbol

1. Kim
2. Pelé
3. Chilavert
4. Paraguay
5. Kasparov
6. Putin
7. Salazar-Sutil
8. Bush
9. Zidane
10. Chirac
11. David Beckham

خادم به‌عنوان نماینده مجلس شورای اسلامی؛ نام‌نویسی ناصر حجازی برای انتخابات ریاست‌جمهوری که با رد صلاحیت همراه شد؛ حضور رسول خادم، هادی ساعی، حسین رضازاده، عباس جدیدی و علیرضا دبیر در انتخابات شورای شهر تهران. در این راستا چهابی^۶ (۲۰۰۱) در پژوهشی به بررسی سیاست و ورزش در ایران و غلامرضا تختی پرداخت و وی را فردی سیاسی و عامل بروز رفتارهای سیاسی در دوران پهلوی نشان داد که نقش وی تأثیر عمیقی بر سیاست کشور ایران در آن دوران داشته است. احسانی و نظری (۱۳۹۰) در پژوهشی به شرح زندگی‌نامه جهان‌پهلوان تختی پرداخته و از او به‌عنوان اسطوره سیاسی نام می‌برند. رزاقی و همکاران (۱۳۹۲) نیز در پژوهش خود پوریای ولی و داستان زندگی وی و همچنین شکست وی در مقابل پهلوان هندی را نوعی سیاست از ابعاد مثبت قلمداد کردند.

در اینجا این سؤال به وجود می‌آید که عوامل مؤثر و ترغیب‌کننده ورزشکاران برای حضور در عرصه سیاست کدام‌اند؟ مهم‌ترین مسئله محقق، پاسخ به سؤالات فوق می‌باشد چراکه شواهد نشان‌دهنده تمایل روزافزون ورزشکاران برای حضور در عرصه سیاست است لذا با توجه به وجود خلأ در پیشینه تحقیق، این پژوهش بر آن است تا با اتکا بر آموزه‌های برگرفته از آرا و پیشینه پژوهش و با استفاده از نظرات صاحب‌نظران و مدیران حوزه ورزش کشور و صاحب‌نظران حوزه علوم سیاسی و اجتماعی، عوامل مؤثر بر حضور سیاسی ورزشکاران را روشن سازد. لازم به ذکر است که تاکنون هیچ مطالعه مشابه صورت نگرفته است و تفاوت این پژوهش با سایر پژوهش‌ها در حوزه سیاست و ورزش در آن است که محققان پیشین بر حضور سیاسیون در عرصه ورزش و ابزار قراردادن ورزش جهت اهداف سیاسی تمرکز ویژه داشته‌اند اما مطالعه حاضر به‌نوعی در مقابل آن‌ها قرار دارد و تأکید آن بر علل حضور ورزشکاران در عرصه سیاست است. لذا سؤال اصلی تحقیق بدین‌گونه است که عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست کدام‌اند؟

انگلستان و اسکاتلند و به‌خصوص در بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن و بازی‌های گلاسکو^۱ ۲۰۱۴ اظهار نظر سیاسی کرده‌اند. کینگ^۲ (۲۰۱۶) طی پژوهشی به تغییر روابط بین ورزش، جنگ و بزرگداشت در طی صد سال گذشته می‌پردازد. تمرکز اصلی آن بر بررسی نقش فوتبال در طول جنگ جهانی اول و درگیری‌های اخیر در افغانستان است. در مقاله کلین^۳ (۲۰۱۷) ابتدا استدلال "ورزشکار به‌عنوان الگوی نقش" مورد بررسی و نقد قرار می‌گیرد و سپس این انتقاد را بر استدلال "ورزشکار به‌عنوان یک فعال سیاسی" اعمال می‌کند. مقاله با استناد به ادبیات روان‌شناسی سیاسی تجربی، این استدلال را ترسیم می‌کند که فعالیت‌های ورزشکار در واقع ممکن است صدمه‌آفرین باشد. کینگمین^۴ (۲۰۱۲) بیان می‌کند که ورزش عرصه سیاست و دیپلماتیک است. زمانی که رابطه دو کشور ضعیف است، ورزش می‌تواند ابزاری برای رویارویی دو کشور باشد و یا چنانچه این رابطه رو به بهبودی است ورزش می‌تواند سرعت آن را افزایش دهد. برخی تحقیقات نیز به ورود افراد و خصوصاً ورزشکاران و اهالی ورزش به عرصه سیاست اشاره کرده‌اند. در این‌راستا می‌توان به مطالعات علوی و همکاران (۱۳۹۹)، غفوری و همکاران (۱۳۹۷)، کوثر (۱۳۹۰)، طالبی و خوشبین (۱۳۹۱)، کاک بدس^۵ (۲۰۰۹) و چگنی (۱۳۹۴) اشاره کرد. به‌عنوان مثال علوی و همکاران (۱۳۹۹) ورود ورزشکاران مشهور در عرصه سیاست را یکی از مسئولیت‌های اجتماعی آنان می‌دانند. نتایج مطالعه غفوری و همکاران (۱۳۹۷) نیز گواه بر لزوم حضور ورزشکاران در فعالیت‌های سیاسی به‌عنوان یک مسئولیت اجتماعی ورزشکار بود.

همان‌طور که اشاره شد حضور ورزشکاران خارجی در عرصه‌های سیاسی، قدمتی تاریخی دارد که هریک به‌زعم خویش در فعالیت‌های سیاسی مشارکت داشته‌اند. با مروری بر گذشته می‌توان دریافت که در کشور ما اکثر مشارکت‌های سیاسی اهالی ورزش و به‌خصوص ورزشکاران به‌صورت فعالیت‌های موقتی و یا نمادین مانند حضور نمادین ورزشکاران پای صندوق‌های رای، شرکت ورزشکاران در راه‌پیمایی‌ها، امتناع از رقابت و رویارویی با کشور اسرائیل، اشتراک محتوای سیاسی در صفحات مجازی و به اهتزاز درآوردن پرچم کشور در رویدادهای بین‌المللی بوده است. از سویی دیگر برخی از ورزشکاران به حضور دائم در پست‌های سیاسی علاقه‌مند بوده‌اند؛ به‌عنوان مثال امامعلی حبیبی و امیر

روش‌شناسی پژوهش

4. Qingmin
5. kakabadse
6. Chehabi

1. Glasgow
2. King
3. Klein

تحقیق در اختیار آن‌ها قرار می‌گرفت. از روش تحلیل مضمونی^۷ جهت تحلیل نتایج استفاده شد. تجزیه و تحلیل مضمونی یک روش کیفی انعطاف‌پذیر برای دستیابی به "الگوها" یا "مضامین" است که شرکت‌کنندگان در گفت‌وگوها خود برقرار می‌کنند (براون و کلارک^{۱۱}، ۲۰۰۶). این روش با جمع‌آوری داده‌ها آغاز شد و سپس به رونویسی، خواندن، و بازخوانی، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌ها ادامه یافت. برای انجام تجزیه و تحلیل موضوعی از روش شش مرحله‌ای استفاده شد. ۱. مصاحبه‌ها به صورت کامل رونویسی شد و نویسندگان برای آشنایی با متن، آن را دو بار مطالعه کردند؛ ۲. پس از مطالعه دقیق متون، در بخش دوم ما به ایجاد کدهای اولیه پرداختیم که این بخش به صورت نوشتن یادداشت بر روی متن و حواشی متن انجام پذیرفت؛ ۳. در بخش سوم کدهای اولیه در قالب مضامین مرتب شدند؛ ۴. سپس مضامین به دست آمده از متن، در گروه‌های مشابه و منسجمی دسته‌بندی شدند؛ ۵. در گام پنجم، شبکه‌های مضامین رسم شده، بررسی و تجزیه و تحلیل شدند؛ ۶. در نهایت تحلیل و تدوین گزارش نهایی تحقیق صورت گرفت.

یافته‌های پژوهش

در جدول زیر توصیف مختصری از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش که در قالب سن، سطح تحصیلات، سابقه فعالیت و حوزه فعالیت آنان ارائه گردید.

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان

حوزه فعالیت			سابقه فعالیت سیاسی و مدیریتی	سطح تحصیلات	سن	کد مصاحبه شونده
ورزشکار حرفه‌ای	مدیر و کارشناس صاحب‌نظر	استاد مدیریت ورزشی				
x	-	-	۸ سال	کارشناس ارشد	۳۷ سال	P1
x	-	-	۸ سال	کارشناس ارشد	۴۱ سال	P2
x	-	-	۴ سال	کارشناس ارشد	۴۵ سال	P3

هدف از تحقیق حاضر شناسایی عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست بود. با نظر به خلأهای موجود در ادبیات پژوهش، این تحقیق با رویکرد کیفی^۱ و اکتشافی^۲ انجام شد (کوینگ^۳، ۱۹۹۴) که از روش تحلیل مضمون یا تماتیک^۴ استفاده شده است. شرکت‌کنندگان در مصاحبه از طریق نمونه‌گیری هدفمند^۵ انتخاب شدند. مصاحبه‌شوندگان متشکل از کلیه صاحب‌نظران با سابقه علمی (اساتید رشته مدیریت ورزشی)، اجرایی (مدیران و کارشناسان ورزشی صاحب‌نظر) و ورزشی (ورزشکاران حرفه‌ای با سابقه فعالیت سیاسی) بودند. ارتباط اولیه با مصاحبه‌شوندگان از طریق ایمیل انجام شد که این ایمیل حاوی دعوت به همکاری، اهداف تحقیق و سؤالات کلی تحقیق بود. همچنین به آن‌ها اطلاعاتی در ارتباط با ضبط صدا و روند انجام کار داده شد. جهت جمع‌آوری اطلاعات از مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختاریافته^۶ استفاده گردید که تمامی آن‌ها به صورت دیجیتالی ضبط گردید. در مجموع ۱۲ مصاحبه از تاریخ ۱۵ دی‌ماه ۱۳۹۹ تا ۱۰ اردیبهشت ۱۴۰۰ اخذ شد. مدت‌زمان مصاحبه‌ها ۲۰ تا ۳۲ دقیقه بود که در نهایت منجر به ۵۱ صفحه رونوشت برداری^۷ شد. براساس نظر کوال و برینکمن^۸ (۲۰۱۵)، برای کمک به اشتراک بهتر و راحت‌تر نظرات، سؤالات کوتاه و فاقد زبان آکادمیک بود. به دنبال روش مصاحبه کستیلو-مونتویا^۹ (۲۰۱۶)، ابتدا از مصاحبه‌شوندگان سؤالاتی در ارتباط با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و سابقه شغلی آن‌ها پرسیده شد. سپس سؤالات اصلی

7. transcribe
8. Kvale and Brinkmann
9. Castillo-Montoya
10. Thematic analysis
11. Braun & Clarke

1. qualitative
2. exploratory
3. Koenig
4. Thematic analysis
5. purposive sampling
6. in-depth semi-structured interviews

P4	۴۲ سال	کارشناسی ارشد	۴ سال	-	-	x
P5	۵۰ سال	کارشناسی ارشد	۸ سال	-	-	x
P6	۳۹ سال	دکتری	۴ سال	-	-	x
P7	۴۸ سال	دکتری	۴ سال	-	-	x
P8	۵۵ سال	دکتری	۲۵ سال	x	-	-
P9	۴۹ سال	دکتری	۲۰ سال	-	x	-
P10	۴۹ سال	دکتری	۲۰ سال	-	x	-
P11	۵۲ سال	دکتری	۲۰ سال	x	-	-
P12	۵۵ سال	دکتری	۲۲ سال	x	-	-

در جدول شماره ۲ تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق (مقوله فرعی، مقوله اصلی و مفهوم) در ارتباط با شناسایی عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست نمایش داده شده است.

جدول ۲. عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست

مفهوم	مقوله اصلی	مقوله فرعی	
عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران	عوامل فردی و خانوادگی	تمایلات سیاسی در خانواده ورزشکار	
		سواد سیاسی ورزشکار و خانواده او	
		میزان علاقه‌مندی و روحیه سیاسی ورزشکار	
		میزان شناخت ورزشکار از دستاوردهای شرکت در فعالیت‌های سیاسی	
		میزان توانایی‌های جسمانی و مهارتی ورزشکار	
		الگوهای سیاسی در ذهن ورزشکار	
		اهداف، نیازها و انتظارات ورزشکار	
		سطح مهارت‌های اجتماعی ورزشکار	
		نوع رشته ورزشی	
		میزان مشهوریت	
در دنیای سیاست	سوابق حرفه‌ای	سطح ورزشی فرد (ملی، بین‌المللی)	
		ساختار و تشکیلات سیاسی کشور	
		عوامل زمینه‌ای	ارزش‌ها و هنجارها جامعه
			میزان عدالت در خصوص مشارکت افراد در امور سیاسی
			دیدگاه مدیران عالی کشور نسبت به حضور ورزشکار در امور سیاسی
	عوامل سازمانی	تفکر و فلسفه مدیران عالی کشور در هموارسازی ورود ورزشکاران به دنیای سیاست	
		تفکر مدیران ورزشی در سازمان‌های عالی مانند فدراسیون‌ها	
		قوانین موجود	
		میزان همکاری سازمان‌های ورزشی وزارت ورزش و جوانان با ورزشکاران	
		میزان همکاری سازمان‌های غیرورزشی مانند مجلس شورای اسلامی با ورزشکاران	
عوامل حمایتی	وجود طرح‌های تشویقی در سازمان‌های ورزشی جهت افزایش مشارکت سیاسی ورزشکاران		
	میزان حمایت رسانه‌های محلی و منطقه‌ای از فعالیت‌های فعالیت‌های سیاسی ورزشکاران		

میزان حمایت وزارتخانه‌ها، بخش‌داری‌ها، فرمانداری‌ها و سایر سازمان‌های ذی‌ربط از فعالیت‌های فعالیت‌های ورزشکاران	عوامل رسانه‌ای
حمایت وزارت ورزش و جوانان از فعالیت‌های ورزشکاران	
میزان حمایت والدین و اطرافیان ورزشکار از فعالیت‌های سیاسی او	
داشتن پشتوانه سیاسی (حمایت‌شدن از طریق احزاب یا سیاسیون)	
تشویق و حمایت جامعه	
حمایت‌های مسئولین عالی کشور	
پوشش رسانه‌ای در ارتباط با فعالیت‌های سیاسی اهالی ورزش	
فیلم‌های مستند درباره نمونه‌های موفق پیشین (ورزشکارانی که در گذشته در امور سیاسی فعالیت کرده‌اند)	
همکاری وزارت ورزش، صدا و سیما و سازمان‌های سیاسی ذی‌ربط در خصوص پخش برنامه‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی سیاسی به ورزشکاران	

«... قطعاً میزان مشهوریت با میزان تأثیرگذاری سیاسی در جامعه، ارتباط مستقیم دارد. میزان معروفیت با میزان موفقیت ورزشی ورزشکار نیز ارتباط مستقیم دارد. هرچه ورزشکار در کسب سکوها و مدال‌های ملی و بین‌المللی موفق‌تر باشد، مشهوریت بیشتری خواهد داشت؛ هرچه مشهورتر باشد نیز می‌تواند در امور سیاسی موفق‌تر حاضر شود.»

*مقوله سوم به عوامل زمینه‌ای مربوط می‌شود. در این راستا یکی از مصاحبه‌شوندگان (p3) اشاره کرد:

«... مسئله دیگری که حائز اهمیت است این است که باید جامعه پذیرای ورود ورزشکارها در سیاست باشد. باید هنجارهای جامعه و قوانین کشور به فرد این اجازه رو بده که وارد این حوزه بشود.»

* به اعتقاد مصاحبه‌شوندگان یکی دیگر از عوامل مؤثر صحنه‌گذاری سیاسی ورزشکاران، عوامل سازمانی است، در این راستا یکی از مصاحبه‌شوندگان اظهار کرد (p9):

«حاکمیت سیاسی کشور ما این نگاه رو نداره که چهره‌های شاخص ورزشی بیان و در رأس فعالیت‌های سیاسی قرار بگیرند. قهرمان‌ها رو نهایتاً مجاز میکنند که به فدراسیون، وزارتخانه، شورا شهر وارد بشوند و اجازه حضور در میادین بالاتر داده نمی‌شود. حتی برای ریاست فدراسیون هم می‌بایست به بدنه حاکمیت وصل بود وگرنه این اجازه به افراد داده نمی‌شود. مثلاً آقای دبیر سابقه چندساله در سیاست داشت و به بدنه حکومت و افرادی مثل آقای قالیباف وصل بود که توانست رئیس فدراسیون کشتی بشود. بنابراین می‌بایست ابتدا تفکر مدیران تغییر اساسی پیدا کند و در مرحله بعد زمینه‌های ورود ورزشکاران به سیاست را مهیا کنند.»

*در ارتباط با مقوله بعد که عوامل حمایتی است، یک از نمونه‌ها اظهار کرد (p8):

همان‌طور که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود، از تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی تعداد ۳۱ مقوله فرعی به‌دست آمد که در ۶ مقوله اصلی عوامل فردی و خانوادگی، سوابق حرفه‌ای، عوامل زمینه‌ای، عوامل سازمانی، عوامل حمایتی و عوامل رسانه‌ای قرار گرفت. این موارد در مفهوم «عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست خلاصه شد.»

روایتگری دیدگاه مصاحبه‌شوندگان

* به اعتقاد مصاحبه‌شوندگان اولین عامل مؤثر بر صحنه‌گذاری سیاسی ورزشکاران، زمینه‌های فردی و خانوادگی است که در این راستا یکی از نمونه‌ها (p7) بیان نمود:

«به نظر من اول موضوع این است که ورزشکار باید حرفه‌ای و شناخته شده باشه؛ یعنی مردم در سطح شهر، استان، کشور و در سطوح بین‌المللی او رو بشناسند.»

یکی دیگر از نمونه‌ها (p6) بیان نمود:

«... اگر محقق به بررسی وضعیت اجتماعی، روانی و خانوادگی ورزشکارانی که به سیاست وارد شده‌اند، بپردازد، به اعتقاد من به این نتیجه خواهد رسید که این افراد از لحاظ شخصیتی، اجتماعی و حتی خانوادگی مستعد ورود به حوزه سیاست بوده است. به عبارتی دیگر ممکن است فضایی سیاسی در خانواده او وجود داشته باشد و یا خود ورزشکار پیگیر مسائل سیاسی بوده است که سرانجام آن ورود او به سیاست شده است. به نظرم نمی‌توان کسی را پیدا کرد که زمینه‌های ورود به سیاست را نداشته باشد و به آن ورود کرده باشد.»

* به اعتقاد مصاحبه‌شوندگان دومین عامل اثرگذار بر صحنه‌گذاری سیاسی ورزشکاران، سوابق حرفه‌ای ورزشکار است، در این راستا یکی از مصاحبه‌شوندگان اظهار کرد (p1):

می‌تواند یک فرد یا یک سازمان باشد که در این یافته مشخص شد که تمایلات و پیش‌زمینه‌های فردی و خانوادگی می‌تواند بر مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم فرد در امور سیاسی اثرگذار باشد. هرچه فرد از زمینه سیاسی فردی و خانوادگی بیشتری برخوردار باشد، تمایلات حضور در امور سیاسی نیز افزایش می‌یابد.

بعد دوم مربوط به سوابق حرفه‌ای ورزشکار است که شامل موارد نوع رشته ورزشی، میزان مشهوریت و سطح ورزشی ورزشکار اشاره دارد. در تبیین این یافته باید اشاره کرد که میزان مشهوریت ورزشکار با میزان تاثیرگذاری سیاسی در جامعه، ارتباط مستقیم دارد. میزان معروفیت با میزان موفقیت ورزشی ورزشکار نیز ارتباط مستقیم دارد. هرچه ورزشکار در کسب سکوها و مدال‌های ملی و بین‌المللی موفق‌تر باشد، مشهوریت بیشتری خواهد داشت؛ هرچه مشهورتر باشد نیز می‌تواند در امور سیاسی موفق‌تر حاضر شود چراکه مردم ورزشکار مشهور را حمایت کرده و راه را برای حضور سیاسی او هموار می‌کنند. نوع رشته ورزشی نیز تأثیر قابل‌توجهی بر مشارکت سیاسی ورزشکار دارد. دلیل احتمالی آن است که برخی از رشته‌های ورزشی مانند کشتی و فوتبال، در ایران مقبولیت بیشتری دارند که به تبع آن ورزشکار این رشته نیز مشهوریت و مقبولیت بیشتر دارد.

مورد بعد مربوط به عوامل زمینه‌ای مؤثر بر ورود ورزشکاران به دنیای سیاست است که شامل موارد ساختار و تشکیلات سیاسی کشور، ارزش‌ها و هنجارهای جامعه و میزان عدالت درخصوص مشارکت افراد در امور سیاسی می‌باشد. این یافته‌ها بدین معناست که برای ورود ورزشکاران به دنیای سیاست، می‌بایست ساختار و چارچوب‌های سیاسی کشور، به ورزشکاران این اجازه را بدهند که به این حوزه ورود کنند؛ اگر ساختار سیاسی تمایل به این موضوع نداشته باشد، قطعاً موانعی بر سر راه ورزشکاران به وجود خواهد آمد. مورد بعد مربوط به ارزش‌ها و هنجارهای جامعه می‌باشد که در صورت همسویی و یا ناهمسویی با حضور سیاسی ورزشکاران، اثر مستقیمی بر آن خواهند گذاشت. درنهایت می‌توان به عدالت سیاسی اشاره کرد که بدین معناست که آیا سیاسیون، ساختار سیاسی کشور، احزاب و به‌طور کلی جامعه، خواستار برابری افراد برای حضور در عرصه سیاست هستند؟! و یا به گروه‌هایی خاص مانند روحانیون و مدیران کشور، تمایل نشان می‌دهند. از تحقیقات همسو می‌توان به مطالعه شاه‌رضایی و شیرزادی (۱۳۹۷) و زرگر (۱۳۹۴) اشاره کرد که در هر دو مطالعه به فوایدی که مشارکت سیاسی اهالی ورزش می‌تواند برای جامعه، گروه‌ها و سازمان‌های سیاسی داشته باشد

«... در این رابطه من می‌خواهم به قدرتی که جامعه در موضوعات مختلف دارد، اشاره کنم. منظورم این است که اگر ورزشکار از حمایت جامعه برخوردار باشد و مردم به‌عنوان مشوق اصلی او حاضر بشوند، ورود ورزشکار چه به‌عنوان یک سیاستمدار و چه به‌عنوان حامی یک سیاستمدار، موفقیت‌آمیز خواهد بود.»

یکی از نمونه‌های پژوهش (p13) متذکر شد:

«یکی از مسائلی که پس از چهره بودن ورزشکار مطرح می‌شود، اعتماد مردم به ورزشکار هست. بعد از این مرحله هست که مردم می‌گویند ما این ورزشکار رو قبول داریم و به حرفش عمل می‌کنیم. اگر خودش بیاد توی عالم سیاست و کاندید بشه، مردم می‌گویند ما بهش رای می‌دهیم. اگر خودش به صورت مستقیم وارد نشه و فقط از یک کاندید حمایت کنه، باز هم مردم به حرفش اعتماد می‌کنند و به اون کاندید رای میدن.»

* به اعتقاد مصاحبه‌شوندگان مورد آخر از عوامل مداخله‌گر مؤثر بر صحنه‌گذاری سیاسی ورزشکاران، فعالیت‌های رسانه‌ای است که در این راستا یکی از نمونه‌ها (p10) بیان نمود:

«... وقتی نگاهی به تمامی اتفاقات در سطوح ملی و بین‌المللی بنگریم، متوجه می‌شویم که رسانه بیشترین اثرگذاری در جهت‌دهی و معرفی پدیده‌ها را دارد. رسانه است که تعیین می‌کند ما به چه معتقد شویم و چه چیز را رد کنیم. رسانه‌های اجتماعی و رسانه ملی نیز در بحث صحنه‌گذاری سیاسی ورزشکاران، تأثیر زیادی دارند. آن‌ها می‌توانند فعالیت‌های سیاسی ورزشکار را نمایش دهند، موفقیت‌های او را بازپخش کنند.»

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از تحقیق حاضر شناسایی عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست بود. از تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی تعداد ۳۱ مقوله فرعی به‌دست آمد که در ۶ مقوله اصلی عوامل فردی و خانوادگی، سوابق حرفه‌ای، عوامل زمینه‌ای، عوامل سازمانی، عوامل حمایتی و عوامل رسانه‌ای قرار گرفت. این موارد در مفهوم «عوامل مؤثر بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست خلاصه شد.

بعد اول مربوط به عوامل فردی و خانوادگی است که به مواردی مانند تمایلات سیاسی در خانواده ورزشکار، سواد سیاسی ورزشکار و خانواده او، میزان علاقه‌مندی و روحیه سیاسی ورزشکار و غیره اشاره دارد. انگیزه سیاسی ورزشکاران می‌تواند از دو منبع حاصل شود؛ یکی منبع درونی که خود فرد نقش حمایت‌کننده و عامل انگیزش را ایفا می‌کند و دیگری منبع بیرونی است که این منبع

ایفای نقش می‌کند (شاهرضایی و شیرزادی، ۱۳۹۷). موارد ذکر شده موجب می‌شود که برخی از مدیران و سازمان‌های ورزشی و غیرورزشی تمایل به حضور جامعه ورزش به‌خصوص ورزشکاران مشهور در امور سیاسی داشته باشند لذا می‌توان تمایلات سازمانی و تمایلات مدیران را از عوامل تأثیرگذار بر حضور سیاسی ورزشکاران دانست.

مقوله اصلی بعد به عوامل حمایتی اشاره دارد. وجود طرح‌های تشویقی در سازمان‌های ورزشی جهت افزایش مشارکت سیاسی ورزشکاران، میزان حمایت رسانه‌های محلی و منطقه‌ای از فعالیت‌های فعالیت‌های سیاسی ورزشکاران، میزان حمایت وزارتخانه‌ها، بخش‌داری‌ها، فرمانداری‌ها و سایر سازمان‌های ذی‌ربط از فعالیت‌های سیاسی ورزشکاران، میزان حمایت والدین و اطرافیان ورزشکار از فعالیت‌های سیاسی او و غیره از جمله عوامل حمایتی است که مصاحبه‌شوندگان به آن اشاره داشتند. در این راستا می‌توان به تحقیق علوی (۲۰۱۹) اشاره کرد که عوامل انگیزشی را به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر بر توسعه مسئولیت‌های اجتماعی ورزشکاران مشهور (به‌طور عام) و توسعه مسئولیت‌های سیاسی آن‌ها (به‌طور خاص) می‌داند. در این تحقیق به عواملی مانند حمایت‌های دولتی از ورزشکاران، حمایت‌های باشگاه‌ها و به‌طور کلی متولیان ورزش اشاره شده است. امروزه مشارکت سیاسی عمومی مردم یک کشور به‌عنوان نمایش میزان مشروعیت نظام حاکم بر آن کشور قلمداد می‌شود، از سوی دیگر تلاش احزاب مختلف برای جذب طرفدار و استفاده از ابزارها و امکانات گوناگون، نقش ورزش را در تأثیرگذاری بر فرهنگ و مشارکت سیاسی را پررنگ کرده است. تا جایی که گاهی شاهد تمایل احزاب سیاسی برای اخذ حمایت ورزشکاران به‌خصوص در ایام نزدیک به انتخابات یا قرارداد نام ورزشکاران محبوب در لیست انتخاباتی آن‌ها هستیم (ملکوتیان، ۱۳۸۸). از سوی دیگر تمایل ورزشکاران و قهرمانان برای ورود به عرصه سیاست، می‌تواند به‌طور غیر مستقیم هواداران ورزش را به هواداری سیاسی یک حزب یا جناح متمایل کرده و به مشارکت سیاسی تشویق کند (شاهرضایی و شیرزادی، ۱۳۹۷). این موارد موجب می‌شود که احزاب، سیاسیون و مدیران کشور از حضور سیاسی ورزشکاران استقبال و حمایت کنند.

مورد آخر به عوامل رسانه‌ای اشاره دارد که شامل سه مقوله محوری پوشش رسانه‌ای در ارتباط با فعالیت‌های سیاسی اهالی ورزش، فیلم‌های مستند درباره نمونه‌های موفق پیشین و همکاری وزارت ورزش، صدا و سیما و سازمان‌های سیاسی ذی‌ربط

اشاره کرده‌اند که در نتیجه، جامعه و سازمان‌ها تمایلات خود را برای حضور اهالی ورزش به‌خصوص ورزشکاران در عالم سیاست را بروز می‌دهد که این مورد نیز بر اثرگذاری جامعه و ساختارها و تشکیلات سیاسی موجود بر حضور سیاسی ورزشکاران اشاره دارد. در این راستا می‌توان متذکر شد که ورزش به مثابه ابزاری برای کنترل اجتماعی، دولت‌ها را منتفع می‌کند و این انتفاع را می‌توان در وجود مثبت و منفی مورد بررسی قرار داد. دولت‌ها به‌عنوان متولیان سیاست‌گذاری‌های کلان ورزشی در کشور به‌دلیل تأمین قسمت عمده بودجه‌های مرتبط با اجرای سیاست‌های ورزشی و ایفای نقش اصلی در این حیطه، همواره از امتیاز دخالت در عرصه ورزش و استفاده ابزاری از آن برای تحقق اهداف و منافع خود برخوردارند. ورزش در مدیریت و کنترل تنش‌ها و آشوب‌های قومی قبیله‌ای با انتقال هیجانات و احساسات ناشی از تضادهای هویتی و منطقه‌ای از حوزه سیاسی به میدان رقابت ورزشی نقشی شایان توجه دارد، برای مثال تیم فوتبال بارسلونا نماد خاص مردم جدایی‌طلب کاتولینا با قرارگرفتن مقابل تیم فوتبال رئال مادرید به‌عنوان نماد حکومت مرکزی اسپانیا، احساس نیاز به ابراز هویت مردم کاتولینا را پاسخ داده، با تخلیه انرژی و هیجانات آنان در یک میدان رقابتی که می‌تواند باعث آشوب و درگیری‌های مسلحانه شود به آرامش آنان منتهی می‌گردد (زرگر، ۱۳۹۴). این موارد گویای فواید جامعه ورزش برای پیشبرد مسائل سیاسی جامعه است لذا از آنجا که سازمان‌های ورزشی و غیرورزشی و به‌طور کلی، جامعه از این فواید منتفع می‌شوند، می‌توان انتظار داشت که تشکیلات سازمانی و همچنین ارزش‌ها و هنجارهای جامعه اثر مستقیمی بر حضور ورزشکاران در دنیای سیاست داشته باشند.

عوامل سازمانی از دیگر عوامل مؤثر بر ورود ورزشکاران به دنیای سیاست است که مقوله‌هایی مانند دیدگاه مدیران عالی کشور نسبت به حضور ورزشکار در امور سیاسی، تفکر و فلسفه مدیران عالی کشور، تفکر مدیران ورزشی در سازمان‌های عالی مانند فدراسیون‌ها، قوانین موجود و غیره را شامل می‌شود. از نتایج همسو می‌توان به تحقیق شاهرضایی و شیرزادی (۱۳۹۷) اشاره داشت. در تبیین این یافته می‌توان اشاره کرد که کارکرد و نقش آفرینی ورزش در سیاست، در بسیاری از موارد دولت‌ها را منتفع و یاری نموده یا به‌عنوان ابزاری در دسترس، در عرصه اجتماعی از سوی افراد جامعه به‌منظور تعقیب خواست‌ها و مطالبات خود مورد بهره و توجه قرار گرفته است. از سوی دیگر ورزش در موضوعات اصلی و محوری روابط بین‌الملل چون قدرت، منافع ملی، امنیت، صلح و دیپلماسی

تحقیق اشاره دارد. در این راستا می‌توان اشاره کرد که زمان زیادی از حضور ورزشکاران در حوزه سیاست نمی‌گذرد و از طرفی دیگر تعداد انگشت‌شماری به این حوزه ورود کرده‌اند که این مسئله نشان‌دهنده تجربه اندک ورزشکاران برای حضور موفق و اثربخش در حوزه سیاست می‌باشد و از طرفی دیگر سازمان یا نهادی ناظر بر این محیط نیست. لذا نتایج این تحقیق می‌تواند برای سازمان‌های ذی‌ربط و ورزشکاران، به صورت نقشه راه عمل کند که نتیجه آن بهره‌وری در بُعد فردی و بُعد اجتماعی خواهد بود. با شناسایی عوامل و زمینه‌های مؤثر، سازمان‌های ذی‌ربط می‌تواند بر حضور ورزشکاران در عرصه سیاست، کنترل داشته باشند. همچنین ورزشکاران نیز با اطلاع از نتایج تحقیق، می‌توانند به صورتی اثربخش و موفق در این عرصه ورود کنند. از پیشنهادات کاربردی این تحقیق می‌توان به این موارد اشاره کرد: پیشنهاد به ایجاد وحدت رویه بین دستگاه‌های اجرایی ورزشی و غیرورزشی برای حضور مؤثر ورزشکاران در عالم سیاست می‌شود؛ رسانه‌های گروهی به‌ویژه رسانه ملی باید در راستای فرهنگ‌سازی حضور سیاسی ورزشکاران نقش خود را ایفا نمایند؛ پیشنهاد به انتشار و انتقال الگوی به‌دست‌آمده به سازمان‌های ذی‌ربط، به‌خصوص وزارت ورزش و جوانان می‌شود؛ پیشنهاد می‌شود که سازمان‌های ذی‌ربط نتایج این تحقیق را در قالب بروشور، کتابچه یا برگزاری سمینار و کارگاه‌های آموزشی به ورزشکاران منتقل کنند؛ پیشنهاد به تأسیس کمیته یا انجمن متولی توسعه فعالیت سیاسی ورزشکاران، در کلیه ارگان‌های ورزشی مانند وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک، فدراسیون‌های ورزشی و می‌شود.

سپاسگزاری

نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند از کلیه افرادی که در انجام تحقیق، محققین را همراهی نموده‌اند، تشکر و قدردانی نمایند.

درخصوص پخش برنامه‌های آموزشی و اطلاع‌رسانی سیاسی به ورزشکاران است. در تبیین این یافته باید اشاره کرد که رسانه‌ها از طریق معرفی هنجارهای خاص اجتماعی و الگوها می‌توانند باعث هم‌نوایی، همسویی و به‌نوعی فرهنگ‌سازی در بین افراد جامعه شوند. از آنجا که افراد اجتماع به‌طور گسترده‌ای با رسانه‌ها در ارتباط هستند، از طریق آن‌ها می‌اندیشند، دنیا را از رهگذر آن‌ها می‌شناسند و رفتارهای خود را براساس الگوهای برگرفته از آن‌ها سامان می‌دهند. با توجه به این موارد رسانه می‌تواند موجب توسعه و نهادینه‌سازی فعالیت سیاسی ورزشکاران شود. از نتایج همسو با این یافته می‌توان به تحقیق علوی (۱۳۹۹) اشاره کرد که در پایان این گزارش اشاره شد که رسانه نقش برجسته‌ای در توسعه مسئولیت‌های اجتماعی ورزشکاران مشهور (به‌طور کلی) و مسئولیت‌های سیاسی (به‌طور خاص) دارد. در این تحقیق گزارش شده است که رسانه می‌تواند این‌چنین فعالیت‌هایی داشته باشد: ساخت فیلم یا انیمیشن از اقدامات اجتماعی ورزشکاران، رسانه‌ای کردن فعالیت‌های اجتماعی ورزشکاران، دعوت و معرفی ورزشکاران با اخلاق و فعال در حوزه‌های اجتماعی به رسانه، ساخت و نصب تابلوهای شهری از فعالیت‌های اجتماعی ورزشکاران و وجود اشعار و جملات در مکان‌های ورزشی با هدف تداعی مسئولیت‌های اجتماعی (علوی، ۱۳۹۷).

امروزه ورزش به‌طور اجتناب‌ناپذیری با سیاست پیوند خورده است و ورزشکاران به دلایل متفاوتی وارد عرصه سیاسی می‌شوند و عوامل مختلفی بر ورود آن‌ها به این عرصه اثر می‌گذارد که در این تحقیق به برخی از آن‌ها اشاره شد. نتایج به‌دست‌آمده از اهمیت بالایی برخوردار است چراکه تاکنون مطالعات اندکی در این زمینه انجام شده است لذا اولین جنبه اهمیت انجام تحقیق، تکمیل مبانی نظری موجود است. دومین اهمیت تحقیق به بُعد عملیاتی و کاربردی

References

- Alavi, S., Ghafari, F., & Honari, H. (2020). Identification Dimension of Social Responsibility of Celebrities Athletes. *Sport Management Studies*, 12(59): 153-176. (Text in Persian)
- Alavi, S. (2019). Identification of social responsibility of famous athletes and Codification of Model. Master thesis, Faculty of Physical Education & Sports Sciences, Allameh Tabataba'i University. (Text in Persian)
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.

- Coakley, J. (1990). *Sport in society: Issues and controversies*. St. Louis: Times Mirror.
- Castillo-Montoya, M. (2016). Preparing for Interview Research: The Interview Protocol Refinement Framework. *Qualitative Report*, 21(5), 811-831.
- Chegeni, M (2015). Social-cultural factors affecting the social responsibility of the citizens of Yazd. Master Thesis. Yazd University-Social Sciences Research Institute. (Text in Persian)
- Chehabi, H. E. (2001). Sport diplomacy between the United States and Iran. *Diplomacy and Statecraft*, 12(1), 89-106.

- Dousti, M. (2010). Explaining and analyzing the causes and consequences of politics entering Iranian sports. PhD Thesis, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran. (Text in Persian)
- Ehsani, M., & Nazari, R. (2011). The Study of Social, Political, Ethical, and Athletic Aspects of Qolam Reza Takhti's Life. *Asian Social Science*, 7(7), 153-58. (Text in Persian)
- Ghasemi, H., & Kashkar, S. (2012). Socio-cultural foundations of sports. Tehran, Nashr-e Varzesh Publications, first edition, 123-141. (Text in Persian)
- Ghafouri, F., Henry, H., & Alavi, S. (2018). Investigating the dimensions of social responsibilities of famous athletes from the perspective of sports elites. Fourth National Conference of the Scientific Association of Sports Management of Iran. Tehran. Iranian Sports Management Association. (Text in Persian)
- Khabiri, M., & Fattahi Zadeh, A. (2019). Sports Diplomacy: Acceptance and Encompassing of a Political Strategic Concept. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 18(43): 143-164. (Text in Persian)
- Kim, B. C. (2001). Sport, Politics and the New Nation: Sport Policy in the Republic of Korea (1961-1992) (Doctoral dissertation, The Ohio State University).
- Koenig, G. (1994). Production de la connaissance et constitution des pratiques organisationnelles.
- Klein, S. (2017). An Argument against Athletes as Political Role Models.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). Interviews: Learning the craft of qualitative research interviewing. sage.
- Kowsar, Z. (2011). The relationship between e-government and organizational social responsibility. Master Thesis. Faculty of Management and Accounting, Allameh Tabatabai University. (Text in Persian)
- Kakabadse, A., & Kalu, K. (Eds.). (2009). *Citizenship: A reality far from ideal*. Springer.
- Malakootian, M. (2009). Sport and Politics. *Politics Quarterly*, 39(2): 301-316. (Text in Persian)
- Martin, L. L. (2018). The politics of sports and protest: Colin Kaepernick and the practice of leadership.
- Qingmin, Z. (2013). Sports diplomacy: The Chinese experience and perspective. *The Hague journal of diplomacy*, 8(3-4), 211-233.
- Rajabnejad, S. (2016). The role of politicians in Iranian sports. Master Thesis. Islamic Azad University, Central Tehran Branch. (Text in Persian)
- Razzaqi, M. I., Sotoudeh, M. S., Afrash, M., & Razzaqi, J. (2013). A historical journey on the heroism class and a moral lesson from Professor Mahmoud Ghatali Kharazmi (Pahlavan Pouria Vali). *Sport Management and Physiology of North*, 1 (1): 48-39. (Text in Persian)
- Shahrezaei, F., & Shirzadi, R. (2019). Sport, Politics and International Relations. *International Studies Journal*, 15(3): 185-220. (Text in Persian)
- Salazar-Sutil, N. (2008). Maradona Inc: Performance politics off the pitch. *International journal of cultural studies*, 11(4), 441-458.
- Talebi, A., & Khoshbin, Y. (2013). Social responsibility, youth. *Social Sciences*, 19(59): 216-249. (Text in Persian)
- Whigham, S., & Black, J. (2020). London 2012, glasgow 2014 and athletes as political symbols—the precarious positioning of athletes within the evolving contemporary politics of the United Kingdom. *European Journal for Sport and Society*, 17(1), 47-65.
- Zargar, A. (2015). Sport and International Relations: Conceptual and Theoretical Aspects. *Political Science Quarterly*, 11(31): 7-48. (Text in Persian)